

"Hem d'aconseguir que cada residu esdevingui un nutrient"

ALBERT
PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

Sostenible.cat

Biòleg de formació,
amb quinze anys
d'experiència en el
món empresarial,
específicament en el
mercat dels

11/01/2010

ingredients per la indústria alimentària i farmacèutica, **Ignasi Cubiñá** és el fundador i director d'**Eco Intelligent Growth** (<http://eointelligentgrowth.net/>), companyia que treballa amb els principis del *cradle to cradle*. La filosofia que inspira aquest marc conceptual, conegut també per l'acrònim C2C, està recollida en el llibre *Cradle to Cradle. Re-making the way we make things* (http://www.mcdonough.com/cradle_to_cradle.htm) de **Michael Braungart** i **William Mc Donough** (<http://www.theatlantic.com/doc/199810/environment>) i suposa una aportació al desenvolupament sostenible que qüestiona alguns enfocaments tradicionals, sobretot pel que fa a l'ecologia industrial i la gestió de residus.

Què és el 'cradle to cradle'?

Es una visió diferent de la manera de concebre els productes, que posa en relleu la necessitat de fer tot l'èmfasi en el disseny. Un disseny que s'inspira en la natura i que ha de permetre que la nostra activitat com a espècie sigui compatible amb la resta de les espècies que viuen en el planeta.

La natura no llença res. De tota manera, vostè creu que la dinàmica dels processos naturals és traslladable als processos artificials?

Aquesta és una de les diferències entre el biomimetisme i el *cradle to cradle*. El primer -amb molts matisos- es basa més en intentar replicar els dissenys de la natura que no pas en inspirar-se en el seu funcionament. El *cradle to cradle* se sembla més a la permacultura, que és un disseny aplicat al món de l'agricultura i de la producció biològica que s'inspira en la natura, però sempre usant les eines creades per l'home amb la finalitat de mantenir la capacitat productiva dels ecosistemes. En resum, es dissenya en clau humana perquè els sistemes productius siguin equiparables als ecosistemes naturals.

I quins punts de connexió té amb el que coneixem com ecodisseny?

Jo diria que el *cradle to cradle* parteix de les mateixes premisses que l'ecodisseny amb una diferència fonamental: en l'ecodisseny es posa l'accent en l'ús de materials biodegradables. El *cradle to cradle* porta l'ecodisseny a un nou nivell que jo qualificaria de més pragmàtic, ja que incorpora tot tipus de materials sense sacrificar el valor i la diversitat estètica dels objectes, un dels problemes tradicionals de l'ecodisseny.

El concepte 'cradle to cradle' es creà als anys 70, per què no ha cobrat importància fins ara?

Perquè no és fins als anys 90 quan es comença a constatar de manera general que el nostre model productiu no és durable.

Un 'leit motiv' del 'cradle to cradle' és l'equivalència Residu=Nutrient. Què es vol dir amb això?

Aquest és el tema clau; efectivament, la natura no genera residus. La segona llei de la termodinàmica ens parla de sistemes que no generen residus o, dit d'altra manera, en què el residu pugui convertir-se en aliment i això és el que expressa aquesta equivalència tan senzilla. Per què és clau? Doncs perquè permet incentivar un canvi de model productiu. Per poder prevenir la generació de residus i tots els costos que impliquen les solucions de final de línia, cal treballar més intensament en la fase inicial -la del disseny- i fer que productors i distribuïdors es facin responsables del cicle de vida dels productes. Per aconseguir que un residu sigui igual a un nutrient, cal pensar bé el producte i fer-lo amb aquesta intenció. Ara dediquem molts esforços i molta energia per evitar que els residus siguin un problema i ho fem posant l'accent en una organització determinada, una feina que estan fent fonamentalment les administracions.

Crec que ha arribat el moment en què el sector privat i el sector públic col·laborin. Es poden dissenyar productes amb la intenció que esdevinguin nutrients però sense unes infraestructures adequades a aquest nou esquema no es podran tancar els cicles de vida. Dit això, vull remarcar un cop més que el primer esforç s'ha de fer a l'inici d'aquests cicles.

Quines raons destacaria per impulsar aquest canvi de paradigma?

Bé, a Catalunya ens trobem ara en una situació en què arribem a un nivell de saturació dels abocadors que fa que continuar generant residus sigui inviable, des d'un punt de vista dels límits físics, per no parlar dels límits econòmics. D'altra banda, si pensem que els combustibles fòssils seran cada vegada més escassos i cars, ens hem d'adonar que s'acabarà la possibilitat de tenir sempre matèries primeres disponibles a costos reduïts. El que mai pensàvem que seria un problema, ho serà. Per tant, l'única manera de mantenir la competitivitat i la productivitat de les empreses passa per mantenir el valor dels materials i això només és possible assegurant que puguin ser reutilitzats com a matèries primeres.

(F)

Es tracta doncs de reintegrar dos tipus de components, els orgànics a la natura, i els tècnics als processos productius, utilitzant la terminologia del 'cradle to cradle'. Però què cal fer amb els tòxics i aquells que són clarament nocius per l'ambient i la salut humana?

La finalitat del *cradle to cradle* no és només tancar el cicle dels components tècnics sinó fer que al llarg del cicle de vida hi hagi una cadena de custòdia per evitar que aquests components que cita en la pregunta perjudiquin a ningú. Per exemple, en el cas dels metalls pesants es tractaria de suprimir -o si no és possible, de minimitzar- la presència d'aquests elements en la fase de disseny. Si cal usar metalls pesants, perquè no hi ha cap alternativa, es tracta que el disseny faci que aquests metalls siguin fàcilment separables de la resta de components del producte.

Quins paràmetres incorpora la certificació d'un producte 'cradle to cradle'?

Hi ha una [metodologia](http://mbdc.com/certification-overview/) (<http://mbdc.com/certification-overview/>) molt específica que abasta cinc àmbits: la selecció de materials, l'anàlisi química, el disseny per l'ambient, el cicle de l'aigua i de l'energia i la responsabilitat social corporativa.

Per què es prefereix la ecoeficàcia a l'ecoeficiència dins el marc conceptual que està explicant?

L'eficiència ens parla de l'optimització en l'ús dels recursos i és en el fons una estratègia reduccionista; el *cradle to cradle* és una estratègia que vol promoure l'abundància fent que els processos siguin regeneratius. Avui en el nostre planeta, per raons demogràfiques i per l'ús que hem fet dels recursos naturals, l'eficiència no és suficient. L'ecoeficàcia, encara que a curt termini no ho sembli, és l'única solució possible a mitjà i a llarg termini.

Ens pot explicar aquesta diferència amb un producte concret?

Sí, amb una rentadora. Amb l'ecoeficiència es pretén que la rentadora consumeixi menys aigua i menys energia, i el disseny s'ha orientat cap a aquesta finalitat però també perquè amb un nombre determinat de rentats s'hagi de substituir la màquina per una altra, ja que si no la indústria s'enfonsa. El disseny ecoeficaç va més enllà: es planteja la necessitat de posar l'accent en el bon servei de rentats a través d'un aparell electrodomèstic en el què, a més, tots els seus components siguin fàcilment desballastables, de manera que, si d'aquí cinc anys surt un motor més eficient, no calgui llençar la màquina sinó posar-li aquest motor, a la vegada que el vell és recuperat i les seves parts són reutilitzades. Canvia, doncs, el concepte de producte consumible, que amb tota seguretat generarà un residu, i se substitueix pel de producte-servei que implica -com acabo de dir- un altre tipus de processos. I en aquest esquema la indústria no ha de patir, ben al contrari.

Cal crear també una nova logística pel 'cradle to cradle'?

Si les empreses poden recuperar els materials a unes distàncies que siguin viables des del punt de vista dels costos de transport, tot fidelitzant els clients en àrees properes, no caldrà que els productes viatgin tant com ara. Es potenciaran, com a resultat, els mercats locals, un fet molt interessant des del punt de vista del desenvolupament sostenible.

Què passarà amb el residu tant com l'entenem avui en dia?

Un residu és una cosa que la gent es vol treure del damunt perquè ha perdut valor. Però el disseny *cradle to cradle* permet que, quan un producte acaba la seva vida útil, allò que en queda mantingui el seu valor. La pèrdua de valor és un problema des del punt de vista comercial i sobretot des del punt de vista energètic. El *cradle to cradle* fa pensar en el valor de cada material i en la forma més intel·ligent d'utilitzar-lo.

Es requereix una inversió 'high tech' per portar a terme aquesta visió?

En absolut, de fet algunes societats menys avançades tecnològicament ja apliquen de manera tradicional els principis del *cradle to cradle*. I nosaltres, quan duem a terme un projecte aquí amb aquests principis, el que fem és una simplificació de tecnologies, com per exemple les cobertes verdes en un edifici, entre d'altres. Però tampoc renunciem al *high tech*, combinat amb sistemes més modestos, quan es demostra que serveix als propòsits que ens hem marcat.

A banda de tot el que ha comentat, és també el 'cradle to cradle' una estratègia del capitalisme per continuar existint?

Tothom està parlant ara mateix de refundar el capitalisme però penso que el debat entre el capitalisme i altres models socioeconòmics forma part del passat. Nosaltres no parlem d'*ismes* sinó de capital i de recursos, per tant, d'economia i també d'una societat justa i equitativa, sense oblidar l'ecologia.

--

També a Sostenible.cat...

[Especial](#)

[Ecodissenys](#)

(../web/noticies/sos_noticies_web.php?

cod_idioma=1&seccio=11&num_noticia=10)

[Estètica, funcionalitat i sostenibilitat: criteris per a dissenyar productes millors](#)

(../web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=9&num_noticia=52)

(../web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=11&num_noticia=10)

Etiquetes: [Ecodisseny](#) (/etiquetes/ecodisseny)

[Món](#) (/etiquetes/mon)

[Residus](#) (/etiquetes/residus)

Share 0

Tuit

 (https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/entrevista/hem-daconseguir-que-cada-residu-esdevingui-un-nutrient-2)

 (https://www.sostenible.cat/print/entrevista/hem-daconseguir-que-cada-residu-esdevingui-un-nutrient-2)

Relacionats

Notícia

Arriba la quarta edició de la campanya "La Bossa o la vida" a Santa Coloma de Gramenet (/noticia/arriba-la-quarta-edicio-de-la-campanya-la-bossa-o-la-vida-a-santa-coloma-de-gramenet)

(/noticia/arriba-la-quarta-edicio-de-la-campanya-la-bossa-o-la-vida-a-santa-coloma-de-gramenet)

Els dies 3 i 6 de febrer els Mercats Municipals del Sagarra i Singuerlín a Santa Coloma de Gramenet estan acollint, respectivament, la quarta edició de la campanya "La bossa o la vida", en horari de 8:30 a 13:30 h. El propòsit final és la sensibilització tant a comerciants com a ciutadania del consum excessiu de bosses de plàstic i les nefastes conseqüències pel Medi Ambient.

Acte

Hula Hoop - L'experiència en Disseny Circular (/acte/hula-hoop-lexperiencia-en-disseny-circular)

29/11/2019

BCD Barcelona Centre de Disseny

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

Diputació
Barcelona

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)
